

**IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU
DRAGANA KRAPOVIĆA, MINISTRA ODBRANE, NA SASTANKU
MINISTARA ODBRANE DRŽAVA ČLANICA JADRANSKO-JONSKE
INICIJATIVE (ADRION), 05. OKTOBRA 2026. GODINE, VENECIJA,
REPUBLIKA ITALIJA**

Ministar odbrane Dragan Krapović učestvovao je, na poziv ministra odbrane Republike Italije Gvida Krozeta, na Sastanku ministara odbrane država članica Jadransko-jonske inicijative (ADRION), koji je održan 05. oktobra 2026. godine, u Veneciji, Republika Italija. Inicijativom trenutno predsjedava Republika Italija, a sastanak je održan na istorijskom jedrenjaku italijanske ratne mornarice Amerigo Vespuči.

Delegaciju Ministarstva odbrane, predvođenu ministrom Krapovićem, su činili: potpukovnik Želimir Pojužina, šef Kabineta ministra odbrane; Nikola Radunović, načelnik Direkcije za NATO i EU i kapetan fregate Goran Đurković, zamjenik načelnika Štaba Generalštaba Vojske Crne Gore za operacije, planiranje i obuku.

Pored ministara odbrane Crne Gore i Republike Italije, sastanku su prisustvovali ministar odbrane Republike Albanije Ermal Nufi, ministar odbrane Republike Hrvatske Ivan Anušić, ministar nacionalne odbrane Republike Grčke Nikolaos Dendijas i ministar odbrane Republike Slovenije Valentin Hajdinjak.

Ministri odbrane su tokom sastanka, uzimajući u obzir složenu bezbjednosnu situaciju, posebnu pažnju posvetili izgradnji sistema integrisane odbrane i jačanju otpornosti jadransko-jonskog basena. Ministar odbrane Republike Italije Krozeto je predstavio viziju usmjerenu na odbranu kontinentalne Evrope, koja obuhvata uspostavljanje "Odbrambenog štita" usmjerenog na neutralisanje raketnih prijetnji i bespilotnih letjelica, kao i inicijativu Kontinentalne evropske odbrambene zajednice (CDEC). Inicijativa bi počivala na tri stuba: izgradnji integrisanih kapaciteta vazdušno-kosmičke odbrane; hibridnoj oblasti i stvaranju Zajedničkog centra za suzbijanje hibridnih prijetnji i bazi odbrambene industrije.

Ministar odbrane Krapović je ukazao na važnost ADRION inicijative i istakao da sastanak predstavlja potvrdu čvrste posvećenosti zajedničkom očuvanju mira i stabilnosti u Jadransko-jonskom basenu. U kontekstu promjenljivog bezbjednosnog okruženja, praćenog novim hibridnim i sajber prijetnjama, naglasio je da se zahtijeva veća fleksibilnost, jedinstvo i koordinacija. Osvrćući se na prijedloge za uspostavljanje novih modela saradnje u okviru Jadransko-jonske inicijative, apostrofirao je važnost njihove usklađenosti sa naporima u jačanju evropskog stuba unutar Alijanse, uz racionalizaciju i izbjegavanje dupliranja napora. Kazao je da će Crna Gora nastaviti sa konstruktivnim doprinosom stabilnosti regiona i cjelokupnog evroatlantskog područja.

Krapović je dodao da će kroz proces modernizacije Vojske Crne Gore, sa fokusom na jačanje mornaričkih sposobnosti, kapaciteti naše zemlje biti značajno ojačani, što predstavlja direktan doprinos regionalnoj bezbjednosti. Upoznao je sagovornike da je modernizovana radarska stanica Mornarice Vojske Crne Gore za nadzor mora i da su nabavljena četiri brza patrolna čamca, kao i da će tokom 2027. godine biti realizovana nabavka dva patrolna broda.

Ministar odbrane Republike Italije Krozeto, koji je predsjedavao sastankom, je kazao da evropske države ne mogu samostalno da se suprotstave izazovima, bilo da je riječ o konvencionalnim, hibridnim ili tehnološkim prijetnjama. Kazao je da unapređenje bezbjednosti u jadranskom i jonskom regionu znači i doprinos izgradnji evropskog odbrambenog okvira na nivou kontinenta, koji je sposoban da prevaziđe granice 27 država članica EU i djeluje u potpunoj sinergiji sa NATO. Dodao je i da je ADRIION ostvario konkretne rezultate u pomorskom domenu, poput "Pomorskih snaga na poziv", koje predstavljaju primjer saradnje i dijeljenja kapaciteta.

Ministar odbrane Republike Albanije Nufi je kazao da Albanija podržava nastavak razgovora o inicijativi evropske kontinentalne odbrane putem koje bi Evropa preuzela veću odgovornost za sopstvenu bezbjednost i da ostaje spremna da aktivno doprinese ostvarivanju zajedničkih ambicija.

Ministar odbrane Republike Hrvatske Anušić se osvrnuo na važnost saradnje saveznica i kazao da svjedočimo sve složenijem bezbjednosnim i geopolitičkim izazovima, koji osim na bezbjednost utiču na pomorski saobraćaj i privredu.

Ministar odbrane Republike Grčke Dendijas je ukazao na potrebu za uspostavljanjem zajedničkog evropskog odbrambenog štita. Takođe, ministrima je predstavio "Ahilov štit", kao nacionalni model odbrambenog protivvazdušnog i protivrakentog sistema koji Grčka razvija u skladu sa reformama u okviru "Agende 2030". Naglasio je da je cilj Grčke da doprinese oblikovanju šireg regionalnog bezbjednosnog okvira kako strateškim, tako i aktivnim prisustvom, uz poštovanje međunarodnog prava i međunarodnog pomorskog prava kao ključnih polaznih tačaka.

Ministar odbrane Republike Slovenije Hajdinjak je pozdravio činjenicu što eventualno uspostavljanje inicijative evropske kontinentalne odbrane ne bi podrazumijevalo uspostavljanje novih tijela, imajući u vidu da je fokus na boljoj koordinaciji unutar postojećih. Takođe, kao pozitivan primjer saradnje u okviru ADRIION inicijative izdvojio je "Pomorske snage na poziv" u kojima aktivno učestvuju.

Na sastanku su ministri odbrane usvojili Zajedničku izjavu, kojom se definišu dalji pravci strateške i operativne saradnje u uslovima izmijenjenog bezbjednosnog okruženja. Polazeći od značaja Jadranskog i Jonskog mora kao neraskidive spone Mediterana, kontinentalne Evrope i evroatlantskog prostora, naglašeno je da geografska bliskost u suzbijanju konvencionalnih i hibridnih

prijetnji treba da rezultira čvršćom saradnjom i sposobnošću zajedničkog djelovanja u skladu sa međunarodnim pravom. Učesnici sastanka su konstatovali viziju o uspostavljanju evropske odbrambene inicijative u kontinentalnoj dimenziji (Kontinentalne evropske odbrambene inicijative), kao dobrovoljnog međuvladinog foruma za konsultacije i koordinaciju. Razmotrena je i mogućnost istraživanja novih formi saradnje, uključujući i uspostavljanje "Odbrambenog štita", zamišljenog kao integrisana, višeslojna mreža koja povezuje svemirske, kopnene i pomorske kapacitete unutar jedinstvene operativne arhitekture otporne na sajber prijetnje. U okviru ADRION inicijative, ovaj pristup bi se takođe mogao proširiti na druge strateške oblasti od zajedničkog interesa, počevši od zaštite kritične infrastrukture i podvodne bezbjednosti, preko vojne mobilnosti do suzbijanja hibridnih prijetnji. Naglašeno je da, prilikom istraživanja ovakvih mogućnosti, u potpunosti treba iskoristiti okvire saradnje koji već postoje na nivou NATO i EU.

ADRION inicijativa je prepoznata kao čvrst temelj za podizanje stepena saradnje na viši nivo, sa ciljem da zemlje regiona preuzmu veću odgovornost za sopstvenu bezbjednost i pruže konkretan doprinos evropskoj odbrani i odbrambenim naporima u okviru NATO.

Redovan dijalog na nivou ministara odbrane ocijenjen je kao ključan za oblikovanje zajedničkih prioriteta, podizanje situacione svijesti i pravovremeni odgovor na bezbjednosne izazove, u cilju osiguranja stabilnosti regiona i jačanja savezništva.

Predsjedavanje ADRION inicijativom 2027. godine preuzima Republika Albanija.